

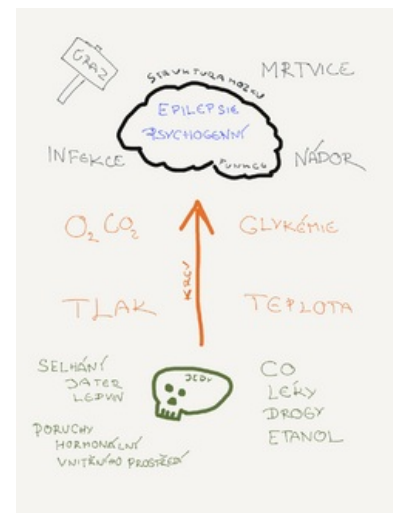
Tucet příčin bezvědomí

Toto schéma je pomůckou k zapamatování základních příčin bezvědomí. Z toho, JAK pacient vypadá, nepoznáte, PROČ je v bezvědomí. Je nutné používat základní postup a mít neustále přehled o možných příčinách bezvědomí. Těch je několik desítek a jejich zapamatování není snadné. Mnemotechnické pomůcky (například AEIOU TIPS (https://en.wiktionary.org/wiki/AEIOU_TIPS)) nemají vnitřní logiku a nejsou použitelné ani pro anglicky mluvící.

Dvanáct příčin rozdělíme na 4 skupiny: Mozek (4) – Funkce (2) – Krev (4) – Jedy (2). Skupiny nejsou děleny přísně patofyziologicky, cílem dělení je přehlednost. Třináctou příčinu si necháme na konec, ačkoliv je na ni potřeba přijít nejdříve...

Rozdělení na skupiny lze použít i pro stavy bezvědomí s celotělovými křečemi. Zvláště krátkodobé křeče mohou provázet běžnou mdlobu i náhlou zástavu oběhu (NZO). Příčinou celotělových křečí nadto zahrnují i abstinенční příznaky (u alkoholu - delirium tremens, benzodiazepinů a barbiturátů) a eklampsii.

Mírnější (kvalitativní) poruchy vědomí jsou rovněž způsobovány Tuctem příčin (samozřejmě vyjma NZO :)). Delirium u seniorů mohou způsobit i výrazné stresové podněty (retence moče, bolest, imobilizace).

Příčiny podle skupin

Mozek (struktura)

- **Úraz mozku** (traumatický edém, krvácení, komoce, včetně pozdních hematomů)
- **Mrtvice** (CMP ischemická či hemoragická, vzduchová embolie, trombóza)
- **Infekce CNS** (meningitida, encefalitida, mozkový absces)
- **Nádor CNS** (a jinde nezařazené další space-occupying lesions)

Funkce mozku

- **Epilepsie**
- **Psychogenní porucha vědomí** (neurózy, psychózy, hysterie, narkolepsie, ...) zařadte si sem i výrazné stresové podněty (retence moče, bolest, imobilizace), zvláště u starších lidí!

Krev

- **Krevní plyny** (hypoxie, hyperkapnie, pozor na tkáňové hypoxie při přítomnosti karboxyhemoglobinu a methemoglobinu)
- **Glykémie** (naprostá většina poruch se týká snížené hladiny, hyperglykémie způsobuje spíše kvalitativní poruchy a dehydrataci)
- **Teplota** (podchlazení a přehřátí)
- **Tlak krve** (hypotenze tisíce příčin, ale i hypertenzní encefalopatie)

Jedy

Velmi nehomogenní a rozsáhlá skupina. Zdržte se vstupní „bleskové“ (a opravdu občas mylné) diagnózy: „jenom ožralej ...“

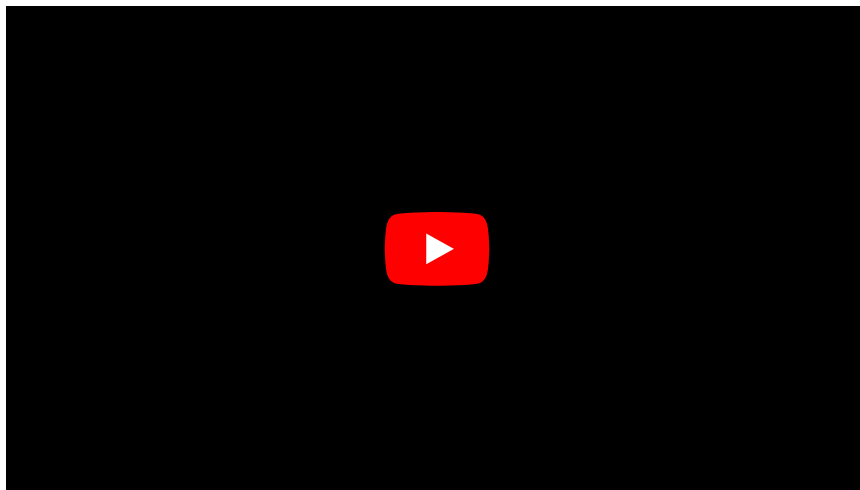
- **„Vnitřní intoxikace“** (sepsa, hyponatremie, jaterní kóma, urémie, eklampsie, tyreotoxická krize, hypotyreózní kóma, hypofyzární kóma, kóma při insuficienci nadledvin (Addison), hypokalcemické kóma (tetanie), hyperkalcemické kóma, ... *stačí, ne?*)
- **Vnější intoxikace**
 - *Vhodné myšlenkově zachovávat toto pořadí:*
 1. kyslíčnick uhelnatý
 2. léky s tlumivou složkou v chronické medikaci
 3. otrava (léky, drogy a jiné toxiny, náhodná či suicidální)
 4. ethanol (*naprosto nejčastější příčinu si z bezpečnostních důvodů necháme na konec schématu*)

13. příčina

*Magické číslo třináct přidělíme **srdeční zástavě**, kterou je nutno odhalit jako první a zde je pouze jako připomenutí...*

Externí odkazy

-

- Poruchy vědomí Havlíček et al, Neurologiepraxi.cz 2017 (<https://www.neurologiepraxi.cz/pdfs/neu/2017/02/03.pdf>)